

2024-02-06

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-00889

Dnr: NTN-2023-00265

Motion – Utveckla en digital projektportal *Inkom den 18 september 2023 av Mikael Carlsson m.fl. (NL)*

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete i kommunen med att utreda behovet av den digitala plattformen som behövs i projekt i enlighet med förslaget i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget i motionen är att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda hur den digitala projektportalen kan utvecklas och kopplas till nutida databearbetningsmetoder, exempelvis AI.

Natur- och trafiknämnden har utrett förslaget och redovisar exempel på hur AI kan bistå verksamheterna med bland annat analyser, simulering och kommunikering och att det pågår ett arbete med att utreda behovet av den digitala plattform som behövs i projekten samt att möjligheterna att implementera AI lösningar undersöks. Juridik- och kanslistaben bedömer, i likhet med natur- och trafiknämnden, att kommunen arbetar i den riktning som föreslås i motionen varför motionen föreslås färdigbehandlad.

Ärendet

Förslagen i motionen

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 18 september 2023 lämnade Mikael Carlsson m.fl. (NL) in en motion i vilken det föreslogs för att säkerställa tillförlitligheten i de beslutsunderlag som kommunstyrelsen, kommunfullmäktige och nämnder får vid genomförandet av kommunens investeringsprojekt, att kommunfullmäktige beslutar

- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda hur den digitala projektportalen kan utvecklas och kopplas till nutida databearbetningsmetoder, exempelvis AI.

Beredning av motionen

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till natur- och trafiknämnden som inkommit med ett förslag till svar på motionen vilket redogörs för nedan. Juridik- och kanslistaben har utifrån natur- och trafiknämndens synpunkter gjort en samlad bedömning av förslagen i motionen utifrån kommunstyrelsens perspektiv.

Natur- och trafiknämndens utredning och bedömning

Motionen hänvisar till den revision som tidigare gjorts på anläggningsenheten kring deras arbetet med ekonomi och ÄTA (Ändrings, Tilläggs- och Avgående arbeten) i projekten. Kommunens förtroendevalda revisorer som genomförde granskningen kom fram till följande rekommendationer till kommunstyrelsen.

- Säkerställa att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige får en regelbunden rapportering av investeringsprojekten. *Detta sker nu löpande för enheternas projekt samlat i kommunens projektverktyg.*
- Säkerställa att tillräckliga förstudier med riskanalyser genomförs i investeringsprojekt i syfte att undvika oförutsedda kostnader och att det finns dokumenterade och aktuella rutiner i genomförandet av investeringsprojekten. *Säkerställs via den Kalkylprocess som anläggningsenheten tagit fram med flera kalkylsteg, där riskanalyser och riskarbete ingår.*
- Upprätta en enhetlig rutin för projektavslut där väsentliga ÄTA-poster specificeras och kommenteras om ÄTA inte ryms inom ursprunglig budget. *Egen rubrik införd i mallen för projektavslut där ÄTA arbeten redovisas separat.*

Anläggningsenheten tillsammans med enheten för offentlig utemiljö och trafikenheten välkomnade utredningen, då den visar på att de åtgärder som redan påbörjats av enheterna var i linje med slutsatserna i revisorernas rekommendationer. Flera av dessa åtgärder är redan nu inarbetade i det arbetssätt som tagits fram för projektstyrning och uppföljning som anläggningsenheten ansvarar för och de delar som är relevanta implementeras även i projekt som ansvaras för av offentlig utemiljö och trafikenheten.

I beslutsunderlaget till natur- och trafiknämnden framhålls att AI är en relativt ny teknik som börjar få genomslag inom flera områden och som ger både möjligheter och utmaningar. De största utmaningarna är bland annat kompetensbrist, tillgång till användbara data, kunskap om tillgänglig teknik samt juridiska och etiska frågor. För att implementeras för kalkylframtagande är det tillgång till användbara data som är den

största utmaningen. AI har dock potential att användas vid framtagande av anläggningskalkyler på flera sätt.

- AI kan hjälpa till att samla in, strukturera, analysera och visualisera stora mängder data från olika källor, som till exempel tidigare projekt, marknadspriser, geografiska förhållanden, väderprognoser, lagar och regler, etc. Detta kan ge en bättre överblick och förståelse av projektets förutsättningar, risker och möjligheter, samt underlätta jämförelser och benchmarking.
- AI kan hjälpa till att modellera, simulera och optimera olika aspekter av projektet, som till exempel design, konstruktion, logistik, materialval, arbetsmetoder, kvalitet, säkerhet, etc. Detta kan bidra till att hitta de mest kostnadseffektiva och hållbara lösningarna, samt att identifiera och hantera eventuella problem eller avvikelser i ett tidigt skede.
- AI kan hjälpa till att kommunicera, samarbeta och koordinera med olika aktörer som är involverade i projektet, som till exempel beställare, entreprenörer, leverantörer, konsulter, myndigheter, intressenter, etc. Detta kan förbättra informationsflödet, transparensen, kvaliteten och effektiviteten i projektet, samt minska konflikter och missförstånd. Det finns flera exempel på hur AI har använts eller testats vid framtagande av anläggningskalkyler i olika länder och regioner, som till exempel:
 - I USA har företaget Autodesk utvecklat en AI-baserad plattform som heter BIM 360, som kan användas för att skapa och hantera anläggningskalkyler för olika typer av bygg- och anläggningsprojekt. Plattformen kan integrera data från olika källor och system, samt använda maskininlärning och prediktiv analys för att förutse och förebygga fel, förseningar och kostnadsökningar i projektet.
 - I Kina har företaget Alibaba Cloud lanserat en AI-baserad lösning som heter ET City Brain, som kan användas för att planera och optimera anläggningsprojekt i städer. Lösningen kan samla in och bearbeta stora mängder data från olika sensorer och kameror, samt använda djupinlärning och bildigenkänning för att analysera och förbättra trafikflödet, parkeringen, energiförbrukningen, avfallshanteringen, etc.
 - I Sverige har forskare vid Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola utvecklat en AI-baserad metod som kan användas för att beräkna och jämföra livscykelkostnader för olika typer av vägbyggnadsprojekt.

Metoden kan använda data från tidigare projekt, samt använda genetiska algoritmer och multikriterieoptimering för att hitta de mest hållbara och kostnadseffektiva alternativen.

Anläggningsenheten fortsätter sitt arbete med att hitta en plattform för en framtida projektportal och kommer i samband med detta även undersöka möjligheten att implementera AI lösningar om dessa finns tillgängliga för den svenska marknaden. I det arbetet kommer även offentlig utemiljö och trafiknheten vara intressenter men arbetet drivs främst av anläggningsenheten som har de större projekten inom nacka kommun

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Juridik- och kanslistaben har tagit del av ärendet i natur- och trafiknämnden och noterar att det pågår ett arbete med att utreda behovet av den digitala plattform som behövs i projekten och samverkan sker mellan anläggningsnheten, enheten för offentlig utemiljö och trafiknheten. Vidare fortsätter arbetet med att hitta en plattform för en framtida projektportal och möjligheterna att implementera AI-lösningar undersöks vidare.

Juridik- och kanslistaben har även inhämtat synpunkter från exploateringsnheten om hur exempelvis bearbetningsmetoder såsom AI-lösningar kan bistå i verksamhetens arbete i stadsbyggnadsprojekt och behovet av möjligheterna att implementera sådana lösningar och om arbetet med att hitta digital plattform. Exploateringsnheten anger att man arbetar på liknande sätt som natur- och trafiknämnden redovisat, med att enheten utreder behovet av- och möjligheterna med att implementera AI-lösningar i stadsbyggnadsprojekten. Juridik- och kanslistaben bedömer att detta arbete även är i linje med kommunens digitaliseringsplan.

Juridik- och kanslistaben bedömer mot bakgrund av ovan att kommunen redan arbetar i den riktning som föreslås i motionen. Utifrån detta föreslår juridik- och kanslistaben att kommunfullmäktige noterar det arbete som redan pågår med att utreda behovet av den digitala plattform som behövs i projekten och att motionen därmed är färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser utöver de redan befintliga kostnaderna i det pågående arbetet med att utreda behovet av en digital plattform.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 6 februari 2024

Bilaga 1. Motionen

Bilaga 2. Protokollsutdrag natur- och trafiknämnden

Bilaga 3. Tjänsteskrivelse natur- och trafiknämnden

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Hjalmar Handstedt
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben